

સપ્ટેમ્બર

- ૧ સપ્ટેમ્બર ૧૮૮૮ - ગુજરાતના આદિવાસી ગરીબોના જીવન ઉત્કર્ષ માટે જેમને જીવન સમર્પિત કર્યું છે તેવા જુગતરામભાઈ ચિમનલાલ દવેનો જન્મ લખતરમાં થયો. ' સંજય' ઉપનામથી તેમણે ' યંગ ઈન્ડિયા', 'નવજીવન' સામયિકોમાં પત્રો લખતા હતા. (અવસાન ૧૪/૩/૧૯૮૫)
- ૧ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૪ - ગુજરાતી ગઝલકાર અલ્વી જલ્લાલુદ્દીન સઆહુદ્દીન (જલનમાતરી)નો જન્મ ખેડાના માતરમાં થયો હતો. તેમણે ' જલન' કવિતાસંગ્રહ લખ્યો હતો.
- ૩ સપ્ટેમ્બર ૧૮૮૮ - સાક્ષરયુગના સમર્થ ગુજરાતી સાહિત્યકાર નરસિંહરાવ ભોલાનાથ દિવેટિયાનો જન્મ અમદાવાદમાં થયો હતો.તેમણે ' કુસુમમાળા' તથા ' નૃપુરઝંકાર' જેવા કાવ્યસંગ્રહો આપ્યા છે. (અવસાન- ૧૪/૧/૧૯૩૭)
- ૪ સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮ - ' મારે સમાજને બેઠો કરવો છે' એ જીવનમંત્ર ચરિતાર્થ કરનાર પૂજ્ય મોટા ઉર્ફે યુનીલાલ આશારામનો જન્મ વડોદરા જીલ્લાના સાવલી ગામમાં થયો હતો. ઈ.સ. ૧૯૫૦માં દક્ષિણ ભારતના કુંભકોણમાં હરિ ઐ આશ્રમની સ્થાપના કરી હતી. ગુજરાતમાં ઈ.સ. ૧૯૫૦માં નડિયાદ ખાતે હરિ ઐ આશ્રમણી સ્થાપના કરી હતી. (અવસાન ૨૨/૭/૧૯૭૬)
- ૪ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૯ - લોકસંગીત દુહાના ગાયક હેમુ નાનભા ગઢવીનો જન્મ સુરેન્દ્રનગર જીલ્લાના સાયલા તાલુકાના ગામમાં થયો હતો. ગુજરાત સરકારે શ્રેષ્ઠ લોકગાયક ગૌરવ પુરસ્કાર આપી સન્માનિત કર્યા છે. (અવસાન-૨૦/૮/૧૯૬૫)
- ૭ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૩ - આર્થિક રીતે નબળી બહેનોના ઉત્થાન માટે સંઘર્ષ કરનાર ઇલાબહેન રમેશભાઈ ભટ્ટનો જન્મ અમદાવાદમાં થયો હતો. તેમણે સેવા સંસ્થાની સ્થાપના ઈ.સ.૧૯૭૨માં કરી હતી. સમગ્ર વિશ્વમાં સ્ત્રીઓની ઉન્નતી અંગે પ્રદાન આપનાર ઇલાબહેનને ઈ.સ. ૧૯૭૨માં રેમન મેઝેસ એવોર્ડ, ઈ.સ. ૨૦૦૧માં હાવર્ડ યુનિવર્સિટીની માનદ ડોક્ટરેટની ડીગ્રી એનાયત થઈ અને ઈ.સ. ૨૦૧૩માં ઇન્દિરા ગાંધી પારિતોષિક એનાયત થયેલ છે. અત્યારે તેઓ ગુજરાત વિધ્યાપીઠના કુલનાયક તરીકે સેવા આપે છે.

- ૭ સપ્ટેમ્બર ૧૯૦૬ - આંતરરાષ્ટ્રીય ખ્યાતી પ્રાપ્ત હિન્દી ફિલ્મોના નિર્માતા, દિગ્દર્શક મહેમૂબખાનનો જન્મ થયો હતો. તેમનું મૂળ નામ રમઝાનખાણ હતું.
- ૮ સપ્ટેમ્બર ૧૮૮૭ - સાધુ જીવનની આદર્શ વિભાવનાને પરિપૂર્ણ કરનાર સ્વામી આનંદ (હિંમતલાલ રામચંદ્ર દવે)નો જન્મ થયો હતો. તેમણે ઈ.સ. ૧૯૭૯માં ' કુળકથાઓ' પુસ્તકને દિલ્લી સાહિત્ય અકાદમી દ્વારા સન્માનિત થયેલ છે. (અવસાન ૨૫/૧/૧૯૭૬)
- ૯ સપ્ટેમ્બર ૧૯૦૦ - દરિયાક સાહસકથાઓ આપનાર ગુણવંતરાય પોપટલાલ આચાર્યનો જન્મ જેતલસરમાં થયો હતો. તેમનું વતન જામનગર હતું. ' ફૂલછાબ'ના તંત્રીપદે રહ્યા હતા. તેમણે ગુજરાતી પ્રથમ સામાજિક નવલકથા ' કોરી કોતાબ' પ્રકાશિત કરી હતી. તેમણે ' દરિયાલાલ' નવલકથા ખૂબ જ લોકપ્રિય છે. (અવસાન- ૨૫/૧૧/૧૯૬૫)
- ૧૦ સપ્ટેમ્બર ૧૮૭૨ - ભારતીય ક્રિકેટના ભીષ્મ પિતામહ જામ સાહેબ રણજીતસિંહજીનો જન્મ સૌરાષ્ટ્રના સરોદર ગામમાં થયો હતો. ઈ.સ. ૧૯૦૦માં જામનગરના મહારાજા તરીકે તેમનો રાજ્યાભિષેક થયો હતો. ' રણજી દ્રોઝી' તેમની સ્મૃતિ રૂપે રમાડવામાં આવે છે. (અવસાન ૨/૪/૧૯૩૩)
- ૧૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૧ - ગુજરાતી કવિ, નાટ્યકાર શ્રીકૃષ્ણલાલ જેઠાલાલ શ્રીધરાણીનો જન્મ ભાવનગર જીલ્લાના ઉમરાળા ગામમાં થયો હતો. ઈ.સ. ૧૯૪૫ ' અમૃત બઝાર' પત્રિકા લખવાની શ્રુઉઆત કરી હતી. ' કોડિયાં' અને ' પુનરપિ' તેમના લોકપ્રિય કવિતાસંગ્રહ છે. આ ઉપરાંત તેમણે ' મોરના ઈંડા' અને ' વડલો' તેમના નાટકો છે. (અવસાન ૨૩/૭/૧૯૬૦)
- ૧૫ સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૬ - ગુજરાતના સુપ્રસિદ્ધ આર્યુવેદાચાર્ય શ્રી બાપાલાલ વૈદનો જન્મ થયો હતો.
- ૧૬ સપ્ટેમ્બર ૧૯૫૫ - ગુજરાતી ગઝલકાર રાજેસ જટાશંકર વ્યાસ ' મિસ્કીન'નો જન્મ થયો હતો. તેમણે ' છોડીને આવ તું', ' કોઈ તારું નથી', એ પણ સાચું આ પણ સાચું', 'પહેલી નજર' ગઝલસંગ્રહો છે.
- ૧૭ સપ્ટેમ્બર ૧૯૭૮ - ગુજરાતી સીરીયલ કલાકાર દિશા ભીમ વાકાણીનો જન્મ અમદાવદમાં થયો હતો. ' ચાલ ચંદ્ર પરની જઈએ' તેમનું સફળ નાટક હતું. ' જોધા અકબર', 'દેવદાસ' અને '

મંગલ પાંડે ' ફિલ્મમાં અભિનય કર્યો હતો. સબ ટેલિવિઝનની લોકપ્રિય સીરીયલ ' તારક મહેતાના ઉલટા ચશ્મા'માં ' દયા'નું પાત્ર ખૂબ જ લોકપ્રિય છે.

૧૯ સપ્ટેમ્બર ૧૮૭૨ - કાઠીયાવાડી લોકસાહિત્યકાર ભીખુદાનભાઈ ગોવિંદભાઈ ગઢવીનો જન્મ પોરબંદર જીલ્લાના કુતિયાણા પાસે આવેલ ખીજદલ ગામમાં થયો હતો. તેમણે સંગીત નાટ્ય અકાદમી નવી દિલ્લી તરફથી ઈ.સ. ૨૦૦૯માં રાષ્ટ્રીય એવોર્ડ એનાયત થયેલ છે.

૧૯ સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૨ - આંતરરાષ્ટ્રીય ખ્યાતી પ્રાપ્ત કરનાર પ્રકૃતિવિદ રૂબીન ડેવિડનો જન્મ અમદાવાદમાં થયો હતો. તેમણે કાંકરિયા ખાતે બાલ્વાતીકાની સ્થાપના કરી. (અવસાન ૨૩/૨/૧૯૮૯)

૧૯ સપ્ટેમ્બર ૧૯૬૬ - ગુજરાતના પ્રથમ મહિલા અવકાશયાત્રી સુનીતા વિલિયમ્સનો જન્મ મહેસાણા જીલ્લાના ઝુલાસણ ગામમાં થયો હતો. પિતાનું નામ ડૉ. દીપકભાઈ પંડ્યા હતું. તેઓ અમેરિકામાં સ્થાયી થઈ ઈ.સ. ૧૯૮૭માં યુ.એસ.નેવલ અકાદમીમાં નૌકાદળની કામગીરી કરી હતી.

૨૪ સપ્ટેમ્બર ૧૮૬૧ - ભારતનો સૌપ્રથમ ધ્વજ તૈયાર કરનાર માદામ ભીખાઈજી રૂસ્તમજી કામાનો જન્મ મુંબઈમાં થયો હતો. ઈ.સ. ૧૯૦૭માં જર્મનીના ભારતનો રાષ્ટ્ર ધ્વજ જાતે ફરકાવ્યો હતો.(અવસાન- ૧૬/૮/૧૯૩૬)

૨૫ સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ - ગુજરાતના ખ્યાતનામ ભજનીક અને રામાયણના કથાકાર મોરારીદાસ પ્રભુદાસ હરિયાણીનો જન્મ મહુવા તાલુકાના તલગાજરડા ગામમાં થયો હતો. તેમનું હુલામણું નામ ' મોરારીબાપુ' છે.

૨૭ સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૬ - ગુજરાતી સાહિત્યકાર ગુલાબદાસ હરજીવનદાસ બ્રોકરનો જન્મ પોરબંદરમાં થયો હતો. ' પ્રસ્થાન' તેમની પ્રથમ વાર્તા પ્રગટ થઈ હતી. ઈ.સ. ૧૯૩૮માં ' લતા શ બોલે છે ? ' પ્રથમ વાર્તાસંગ્રહ પ્રગટ કર્યો છે.

૨૯ સપ્ટેમ્બર ૧૯૬૬ - ગુજરાતી કવિ અને અભિનેત્રી કાજલ ઓઝાનો જન્મ મુંબઈમાં થયો હતો.

૩૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૯ - ગુજરાતી ગઝલકાર ચીનુભાઈ ચંદુલાલ મોદીનો જન્મ મહેસાણા જીલ્લાના વિજાપુરમાં થયો હતો.તેમણે ' ઈર્શાદ'ના ઉપનામથી ગુજરાતી સાહિત્યમાં કાવ્ય,

ગઝલની રચના કરી હતી. ' ઈર્શાદનો ગઢ', ' ક્ષણોના મહેલમાં' તેમનો કાવ્યસંગ્રહ અને ' અફવા' તેમનો ગઝલસંગ્રહ છે.

gnanbhandar.com